

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Rescriptis. Consilium VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

hanc causam per dictum Nuntium avocatum fuisse à dicto Officiali; cum nec id verum sit: quia ex decreto D. Officialis constat, ipsum D. Officialem contraditionibus & recusationibus Reorum commotum, causam à se abdicasse, & ad committentem Papam, seu ejus Nuntium remisisse. Ita quod idem Nuntius hoc rescriptum concesserit, non per modum avocationis, sed per modum querimonie; ut jure expedite facere potuit, d. c. 1. *De off. legati*: idque sine vitio aut periculo indebita, & à jure prohibita; c. 2. *De off. legati*, immixtionis seu admotionis manus ad causam per Papam alij delegatam: cum alius delegatus ad hanc causam nullus fuerit, nisi prefatus Officialis, qui, ut dictum est, causam ad committentem remisit; & sic causa sine iudice vacua, fuit devoluta etiam ad Nuntium, ut per viam querimonie ejus commissio sic impetrari potuerit, d. c. 1. *De off. iud. deleg.* in quo etiam erravit dictus Advocatus. Et postremo etiam in illo, dum allegat citatos, subiectos esse immediate Sedi Apostolicæ, & exemptos ab ordinaria jurisdictione; ideoque Nuntium non potuisse adversus illos causam committere. Nam quo quis ab ordinaria jurisdictione plus est exemptus, eo magis adversus illos Papa & ejus Legati, ac Nunti adiri possunt; etiam per viam querimonie, ut tanto expeditius adversus eos juris dicendi & iustitiæ administranda sit potestas.

Per quæ sufficienter existimamus proposita, & quæ amplius proponi possent dubia, in hoc articulo de competente jurisdictione resoluta esse: & hoc rescriptum omni jure subsistere.

De Rescriptis.

SYMMARIUM.

Litterarum Apostolicarum executio non fulminata.

1. Littera Apostolica an non fulminata executioni mandari possint.
2. Prescriptio adversus Ecclesiam quadragenaria esse debet.

CONSILIUM V.

AUTORITATE Pontificia facta est duarum Capellaniarum in certa collegiata Ecclesia (ad quam Capellaniarum collatio ordinaria pertinet) unio & incorporatio ad mensam Capitularem, ad sustentationem fabricæ ejusdem Ecclesiæ, impetratis & expeditis desuper Bullis; quarum alia executio facta non est, nullo processu per aliquem in dignitate constitutum desuper fulminato, nisi quod Capitulum ejusdem Ecclesiæ, vigore illarum bullarum, realiter & de facto hujusmodi duas Capellantias suppresserit, unierit, & incorporaverit dictæ mensæ Capitulari; easdemque duas Capellantias sic suppressas, unitas, & incorporatas ultra 30. annos in eo statu retinuerit. Quæritur, an incorporatio & unio, propter omissam fulminationem processus super dictis bullis, aliquo vitio nullitatis laboret?

Certa resolutio dari non potest, non visis literis seu bullis Apostolicis, ex quarum verbis propositæ quæstionis decisio dependet. Nam si in bulla

unionis seu incorporationis hoc non continetur, ut propria auctoritate Capitulum hoc facere possit, verendum est, ne nulla dici possit, & effectum minime sortita hujusmodi unio & annexio: quia nemo propria auctoritate possessionem concessi beneficij aut privilegij apprehendere potest, sed adhibere debet auctoritatem & interventum superioris, *Decl. in c. Cum venisset De rescriptis, spoliatis*. Sed si ea clausula continetur in dictis literis, dubitatio nulla est, quin (si aliud, quod non proponitur, impedimentum non subest) Capitulum sine processu fulminato, & sine executore id facere potuerit, ut expresse jure decusum est, c. *pastoralis* 19. *De privileg.* Ioan. Franc. Ripa *consil.* 6. *Nihil proponitur in fin. sub tit. de rescriptis in alijs impressionibus est consil.* 18. *respons.* 2. Nic. Boerius *de off.* 346. n. 2. Executoris etenim adjectio ex superabundanti plerumque fit, ut adversus resistentes procedi, & gratia Apostolica executioni mandari possit; cujus auxilio opus non est, nemine resistente. Quo præsupposito, quod scilicet ritè ac debite executioni mandata, & sic effectum sortita sit hæc unio, cessant sequentes quæstiones de restitutione fructuum ac jure devoluti.

Præsupposito sane, quod in dictis literis potestas apprehendendæ possessionis propria auctoritate non sit concessa, videtur quod xxx. annorum possessio non sufficiat ad convalidationem unionis, & expugnationem vitij contracti, atque indebiti modi executionis, quia cum præscriptio, quæ hinc causari potest, tendat adversus Ecclesiam & Ecclesiasticas personas, requireretur ad illam perficiendam tempus xl. annorum, c. *quarta* 4. *De prescript.* c. *Cum de beneficio & ibi gloss. & DD. De præbend. lib. 6.* ex cujus temporis diuturnitate omnia præsumuntur circa titulum unionis solemniter acta, *Rota dec.* 375. *Nota quod ubi, in antiq. Boer. de decis.* 346. n. 5. Videatur igitur, an hæc unio quadraginta annis steterit. Quod si verum est, præsupposita veritate deficientis legitimæ executionis, nihil amplius querendum est; neque etiam metuendum Concilium Tridentinum, quod omnes uniones à xl. annis citra factas & effectum sortitas examini vult, an sint legitimæ; & non sortitas effectum revocat, *sess.* 7. c. 6. *de reformat.* Sanè si hæc Ecclesia à jurisdictione ordinarij exempta est, facilius erit progressus & expeditior effectus dictæ unionis; cum nemo sit, cujus inter sit hanc unionem non fieri; nisi ipsius Capituli, quod immediate superioritatem habet super Capellanijs. Ita quod quamvis alias uniones fieri debeant *vocatis vocandis*, & præsertim ordinario, *Clem. ult. De reb. Ecclesiæ non alienan.* hic nemo vocari debuerit: quia vacantibus his duabus Capellanijs nemo fuit, cujus interesset illam non fieri, nisi summi Pontificis, qui unionem concessit.

Proinde diligenter videantur literæ, quibus ea, quæ præscripta sunt, ad resolutionem dubij propositi applicentur.

De Rescriptis.

SYMMARIUM.

Error in nomine judicis in rescripto.

1. Rescriptum ex falsa narratione quando non vitietur.

2. *Indiget*

2. Index delegatus post annum exequi non potest.
3. Error in dieceſi, loco, vel nomine quando in reſcriptis nocet.
4. Error qualitatis demonſtrativa non nocet.

CONSILIVM VI.

CAPTIOſA eſt allegatio, quàm captiſ verbis reſcripti, pro parte pauperculæ mulieris Mariæ Boba à Sede Apoſtolica impetrati, & Venerabili Domino Præpoſito B. Mariæ Walcurienſis præſentati, M. Ioannes Vogelſanck Opponentis dicto reſcripto ad imminuendam poteſtatem iurisdictionis ejuſdem Domini Præpoſiti obijcit; ex captatione unius tantum voculæ ſeu dictionis, quæ per errorem notorium ſcriptoris in ſupplice libello ejuſdem Mariæ irrepleti: videlicet quòd uno loco facta ſit mentio Præpoſiti B. Mariæ Namurcenſis Lovanijreſidentis, cum oportuiſſet pro dictione *Namurcenſis* poni *Walcurienſis*. Exiſtimat Opponentis, ex eo Venerabili D. Præpoſito non eſſe permiſſum procedere in cauſa taxationis expenſarum, propter falſam in dicto ſupplice libello contentam narrationem; attempto quòd nemo Præpoſitus B. Mariæ Namurcenſis in cauſa, quæ inter dictam Mariam, ejuſque quondam maritum, ac dictum Ioannem ejuſque filium defunctum fuit, umquam iudicaverit. ¶ Vti generaliter falſa narratio reſcriptum vitare ſolet, l. *Etſi legibus C. Si contra ius vel util. publ. uti etiã ſolus error in nomine dieceſis, c. ſignificante 34. De reſcriptis*. Verum cum falſa narratio non noceat, li per ſimplicitatem, ignorantiam, vel errorem, citra ullam fraudem, malignitatem, aut machinationem ſupplicantis in ejus ſupplicem libellum irrepleſſerit aliquid, quod veritatem aliquo modo immutare videatur, ſed huiusmodi eſt, ut etiã narratã veritate precator perinde obtenturus fuerit reſcriptum, c. *Super literis 20. De reſcriptis*. conſequens eſt, hoc vitioſum ac levem errorem, tamquam notoriæ veritati contrarium, nihil facere ad vitandum aut inefficax aliqua ex parte faciendum hoc reſcriptum. De ſimplicitate & errore ſcripturæ (qui generaliter non ſolet obſeſſe, l. *Errore C. De reſcriptis*.) inde conſtat, quòd paulò poſt hunc errorem, quo Præpoſitus B. Mariæ in dicta ſupplicatione nuncupatur Namurcenſis, ſubiiciatur aperte mentio Præpoſiti Walcurienſis; quæ antecedentis narrationis errorem demonſtrat & corrigit. Et ex malitia aut malignitate id non eſſe factum inde conſtat, quòd aliquis Præpoſitus Beate Mariæ Namurcenſis Lovani j tunc non reſidebat, nec nunc reſidet. Quod autem aliter ſecundum veritatem concepta & propoſita narratione (hoc eſt, ſi expuncta dictione *Namurcenſis* ſcriptum fuiſſet *Walcurienſis*) major non futura fuerit difficultas impetrandi huius reſcripti, ipſa rei veritas, ac ſubjecta materia demonſtrat. Cum enim intentio dictæ Mariæ fuerit obtinere reſcriptum delegatorium, quo alicui in dignitate conſtituto, committeretur ſententiarum, quas obtinuerat adverſus dictum Opponentem, ejuſque filium & conſortes, quoad expenſarum condemnationem executio; ¶ quàm idem delegati facere non poterant, propter lapſum anni à die latorum per eos ſententiarum, c. *Quarenti 26. De ſſ. & poteſt. iud. deleg. intentioni*

ejuſ, illiuſque effectui, hoc eſt impetrationi reſcripti obſtare, impedimentum aut difficultatem facere non potuit, vera ac minimè erronea narratio, quod Præpoſitus B. Mariæ Walcurienſis ſententiam per Decanum S. Jacobi Lovaniſis latam retractaverit, & Opponentem in expenſis condemnaverit; cum perinde illius, ut alterius cujuſque exequendi poteſtatem D. N. Papa ad petitionem Mariæ in communi ſaltem forma (prout hoc reſcriptum expeditum eſt) delegaturus fuerit, d. c. *Super literis verſ. nam ſi tale, & ibi Felin.* Neque ſane poteſt dici, falſitate aliqua infectum eſſe dictum ſupplicem libellum, ex qua vitium nullitatis ad ipſam delegationem ſeu reſcriptum ſerpere poſſit; ſed ſimplicem errorem in eo commiſſum eſſe, nihil alterantem rei propoſitæ naturam aut conditionem: præſertim quod notorius error ſit, & qui ſine adminiculo externo ultrò detegitur ex tenore ejuſdem ſupplicis libelli; ex eo videlicet, quod paulò poſt aperte exponat Maria ſe à Decano S. Petri Lovaniſis, & Præpoſito Walcurienſi non poſſe obtinere expenſarum taxationem & executionem (nimirum propter dictum anni à latis eorum ſententijs lapſum, d. c. *Quarenti*) ideo petat ac ſupplicet, ut ſuæ Sanctitati placeat alicui in dignitate Eccleſiaſtica conſtituto mandare, ut conſiſto de re iudicata, illam debite executioni demandet, literæque executoriales in forma ſolita decernat ac relaxet, prævia taxatione expenſarum. In qua petitione cum conſiſtat ſubſtantia ipſius ſupplicis libelli, & ejus diſpoſitiva pars, ſatis eſt in ea nullum eſſe errorem, ſed imperionaliter commiſſam eſſe rei iudicatæ, quam Maria adverſus Opponentem, ejuſque conſortes obtinuit, executionem: cum verba diſpoſitiva magis quàm narrativa ubique attendenda ſint, *Clemen. 1. & ibi Carð. Zabarella De probat.* Sed & hoc ad dicti erroris excuſationem proferri poteſt, quod error in adjecta qualitate illa *Namurcenſis* obſeſſe non debeat; ob id, quod ex rei evidentia, quam faciunt acta in hac cauſa exhibitã, conſtet de corpore ac perſona illius, de quo ipſa Maria ſupplicando ſentit: cum ex prolatis & exhibitis actis conſtet in hac cauſa iudicaſſe Præpoſitum B. Mariæ Walcurienſis, & minimè Præpoſitum B. Mariæ Namurcenſis. ¶ Quo caſu communiter reſolvunt Doctores, *Hoſienſ. Imol. Felin. & alij in d. c. ſignificante*, errorem in dieceſi aut loco, vel nomine, aut cognomine illius, ad quem vel contra quem commiſſio ſeu reſcriptum impetratur, commiſſum non nocere: & ita in Rota Romana auditorio ſervari ac practicari, *Rota deciſ. 133. Error nominis in antiq. Aegidius Bellamera deciſ. 643. Error nominis*. ¶ Eſt enim huiusmodi error tantum reſpectu qualitatis demonſtrativæ, quæ generaliter nocere aut vitare diſpoſitionem non ſolet, ſi aliàs conſtet de corpore, vel perſona, cum qua vel in quam diſponitur, l. *Falſa 33. De cond. & demonſt. c. Tue De ſponſal. Ioan. Stapul. Tract. de liter. gratia, tit. de modo & ſor. impetran. n. 4.* Potiſſimum quando ex eadem ſcriptura, in qua error commiſſus eſt, error detegi ac deprehendi poteſt, ut hic accidit, per id, quod poſt adjectam falſam illam demonſtrativam qualitatem, Maria aperte narret, ſe non poſſe conſequi executionem condemnationis expenſarum à prædictis Decano S. Petri, & Præpoſito Walcurienſi.

Quare

Quare existimo, articulos Opponentis, quatenus opponatur jurisdictionem Domini Prapostiti, & dictum obsequium de nullitate redarguunt, re-
spondens, & ad acceptam executionem procedendum esse secundum acta; idque eo magis, quod per decretum 27. Februarij 1567. articulus jurisdictionis sit discussus, ac definitus; & initium executionis per decretum literarum citatorialium ad videndum expensas taxari factum: ita quod adversus idem decretum, cum in rem transierit iudicatum, refutatio decisi articuli admitti non debeat.

De Rescriptis.

S V M M A R I V M.

Obreptio Rescripti.

1. Obreptio mendax est.
2. Obreptio minus vitium continet, quam surreptio.
3. In surreptione probare debet qui eam obiicit; in obreptione probatio eius quod suggestum est incumbit impetranti.
4. Mendacium an sine dolo esse possit.
5. Error in facto proprio improbabilis.
6. Papa laico perinde, ut clerici, ius suum auferre non potest.

CONSILIUM VI.

AD dubia, quae proponuntur in causa M. Antonij Zoy Actoris, & Iacobi du Boys Rei, in qua nuper late scripsimus, nec perplexa nec difficilis est responsio. Nam quod primo loco proponitur, an ex actis constet de aliquibus conjecturis, ex quibus detegi aut probari possit, quod Actor in impetratione literarum Apostolicarum sive narrando, sive tacendo, fraudem, dolum, vel malitiam admisit, ex ipsarum literarum Apostolicarum & actorum lectioneprehenditur; quod scilicet in illis contineatur, Actorem suae Sanctitatis asseruisse, quod ipse à suis agnatis proximioribus obtinuerit cessionem iurium eis competentium: in his vero conspiciatur formalis & positiva allegatio Actoris, quod à proximioribus agnatis & consanguineis obtinuerit remissionem huius fideicommissi; in nulla autem parte actorum, nec in exhibitis instrumentis, inveniantur aliqua huiusmodi assertionis probatio; eum tamen ad illam probandam Actor se adstringerit, & terminos probandi sibi concedi obtinuerit. Ita ut, cum non appareat huiusmodi assertionis aliqua probatio, nec esse credatur, l. in lege 77. De contrah. emp. l. si bina 11. & ibi Castrenf. De iniusto iuramento, in fine. Et cum non est manifestum fit, huiusmodi assertionem esse falsam, eaque in parte Actorem esse mendacem precatorem. Ita enim & civilia, l. Praescriptione l. Etsi legibus C. Si contra ius vel util. publ. l. ult. C. De divers. rescript. & Canonica iura, c. Sedes c. Super literis 20. De rescript. appellant eum, qui supplicando Papae, aut Principi quodcumque rescriptum ab his obtineat, narrat quod verum non est, aut verum esse non probatur.

¶ Etsi enim in surreptione, hoc est in taciturnitate eius, quod narratum esse oportuit, probare debeat, qui surreptionem obiicit; in obreptione tamen seu facti suggestionem, onus probandi id, quod

pro vero suggestum est, incumbit impetranti tamquam asserenti, l. 2. De probation. Ioan. Andree in c. 1. n. 2. De liti. concess. Panor. in c. fin. n. 8. De praesumpt. Rebuff. ad consuet. Regias in. de rescriptis, in praefat. n. 56. tome 2. In quo qui deficiat, falsum per mendacium suggestisse deprehenditur in mendacio autem non potest non esse dolus & fraus, c. 1. s. autem xxii. q. 2.

Verum quidem est, sine mendacio, & sine intentione fallendi, quem posse pro vero asserere, quod verè falsum sit, si id putet verum esse; ideoque mendacem in dolo & fraude non esse, eumque magis falli, quam fallere, d. c. 1. s. autem vers. nemo mentiens; cum ex ignorantia & simplicitate interdum falsum asseratur: inter cuius generis falsum, & id quod per fraudem ac malitiam fit, discrimen ponitur etiam in hoc articulo, de impugnando rescripto toto, ob falsum suggestum in una illius parte, d. c. Super literis & ibi Panor. n. 3. sed non potest id applicari ad hanc dicti Actoris assertionem, quae nec ex simplicitate, nec ex ignorantia est; ob id, quod sit de facto proprio, quod scilicet ipse obtinuerit à proximioribus agnatis hanc cessionem seu remissionem. In facto autem proprio non est probabilis error vel ignorantia, quae ob id etiam non praesumitur, l. fin. ff. Pro suo, c. Ab excommunicatione 41. De rescriptis: quia quilibet de suo facto certus esse debet, l. Cum falsum 46. De acquir. hered. praesertim in re, cuius memoria recens, non de longinquo est, c. Cum illorum 32. De sent. excom. Romanus conf. 481. Praesentis dubitationis n. 6. & maxime ubi non de damno evitando, sed indebito lucro capiendo agitur. Ut est in proposito, in quo Actor ad movendum suam Sanctitatem ad huius fideicommissi commutationem, hanc assertionem fecit, quae sua Sanctitas expressè declarat se maxime motam fuisse ad concedendam hanc gratiosam commutationem; quam nulla ratione erat concessura, si id assertum non fuisset. Nulla enim talis est praesumptio; potissimum quia in potestate Papae non sit, dictis agnatis hominibus laicis, ejus jurisdictioni & potestati in temporalibus minime subiectis, spem huius fideicommissi per exorbitantem hanc commutationem eripere. Etsi enim Papa Clericis possit liberius auferre beneficia; quia scilicet jus ac potestatem in Clericos & beneficia habet, c. 2. De praebend. lib. 6. Clem. 1. in fin. Vt libet pendem, laicis tamen nihil ita ex absolutà etiam potestate auferre potest, Doct. in l. Barbarus Philippus, & ibi Iason n. 42. Ioan. Rubens conf. 155. Dubitatur, in fine. Sic igitur exclusà ignorantia, includitur necessarid scientia Actoris, quod hac narratio seu suggestio de cessione seu remissione agnatorum fuerit falsa; & ex consequenti dolosa & fraudulenta. Vnde etiam est, quod qui à Papa beneficium assecutus est, narrando se nondum aliquod beneficium assecutum esse, quod tamen in rei veritate, quamvis exiguum assecutus erat, nullum emolumentum consequatur ex rescripto huiusmodi collationis; ideo scilicet (ut dicit Pontifex, in c. Si proponente 42. in fin. De rescript.) quod fraudulenter sit obtentum. Et generaliter ideo leges & Canones dicunt, mendacem precatorem carere impetratis, quia fraus & dolus nemini patrocinari debeant, d. c. Sedes d. c. Super literis, d. l. Etsi, d. l. Praescriptione.

quia